

У березні 2022 року споживча інфляція в річному вимірі пришвидшилася до 13.7% (із 10.7% у лютому). У місячному вимірі ціни зросли на 4.5%. Про це свідчать дані, опубліковані Державною службою статистики України. Зростання інфляції зумовлювалося порушенням ланцюгів постачання, нерівномірним попитом, збільшенням витрат бізнесу та фізичним знищенням активів підприємств через повномасштабний напад росії на Україну. Крім того, прискорення інфляції може пояснюватися ймовірним значним зростанням цін у частково захоплених областях унаслідок блокування російськими загарбниками постачання товарів. Передусім стрімко зросли ціни на продукти харчування, фармацевтичні товари та пальне.

Базова інфляція

Базова інфляція зросла до 10.5% р/р (із 8.2% р/р у лютому).

Темпи зростання цін на оброблені продовольчі товари збільшилися до 16.6% р/р. Пришвидшилося подорожчання майже всіх товарів, що належать до цієї групи, зокрема молочної продукції, м'ясних, макаронних, кондитерських виробів і безалкогольних напоїв. Це пов'язано зі збільшенням вартості сировини та доставки в умовах порушення ланцюгів постачання, а також із фізичним знищенням окремих виробничих потужностей та складів із продукцією внаслідок обстрілів агресором. Натомість темпи зростання цін на хліб у річному вимірі залишалися стабільними, а на соняшникову олію – надалі сповільнювалися, зокрема через ефекти бази порівняння.

Темпи зростання цін на непродовольчі товари також пришвидшилися, але в річному вимірі залишилися порівняно невисокими (3.6% р/р) з огляду на фіксований курс гривні та переорієнтацію попиту громадян на першочергові товари. Водночас останнє зумовило стрімке подорожчання фармацевтичних товарів та окремих товарів особистого догляду. Пришвидшилося також зростання вартості товарів для дому, зокрема через обмежену роботу закладів торгівлі. Водночас ціни на одяг та взуття і надалі знижувалися.

Зростання вартості послуг також дещо пришвидшилося (до 11.3% р/р). На тлі евакуації населення з регіонів, у яких відбуваються активні бойові дії, значно зросла вартість проживання в готелях та оренда житла в західних областях. Водночас частка цих послуг в індексі споживчих цін є незначною. Подорожчали також послуги з обслуговування автомобілів і таксі, у тому числі внаслідок збільшення витрат на паливно-мастильні матеріали. Унаслідок збільшення витрат на продовольство та ймовірне зростання попиту в окремих регіонах зросли ціни в закладах громадського харчування. Натомість повільнішими темпами дорожчали послуги хімічного чищення, перукарень та салонів краси, а також медичні послуги.

Зміна цін на сирі продукти харчування

Зростання цін на сирі продукти харчування відчутно пришвидшилося (до 20.7% р/р). Унаслідок обмеженої пропозиції швидше дорожчали овочі борщового набору. Зростали також ціни на імпортні та тепличні овочі (огірки, помідори, кабачки, баклажани) унаслідок порушення ланцюгів постачання, подорожчання енергоносіїв та захоплення частини територій насамперед на півдні України, що спеціалізуються на вирощуванні таких овочів. Відновилося зростання цін у річному вимірі на фрукти, передусім банани та цитрусові, унаслідок труднощів із їхнім імпортуванням на тлі блокування морських шляхів та збільшення виробничих витрат бізнесу. Швидшими темпами дорожчали крупи та продукція тваринництва: м'ясо, яйця та молоко.

Зміна адміністративно регульованих цін

Незначно збільшилися темпи зростання адміністративно регульованих цін (до 12.7% р/р). Унаслідок підвищення цін на пальне дорожчали транспортні послуги. Пришвидшилося також зростання цін на фармацевтичні товари, віднесені до державного моніторингу, алкогольні напої та тютюнові вироби. Натомість фіксовані тарифи на більшість видів комунальних послуг стримували зростання адміністративно регульованих цін.

Зміна цін на пальне

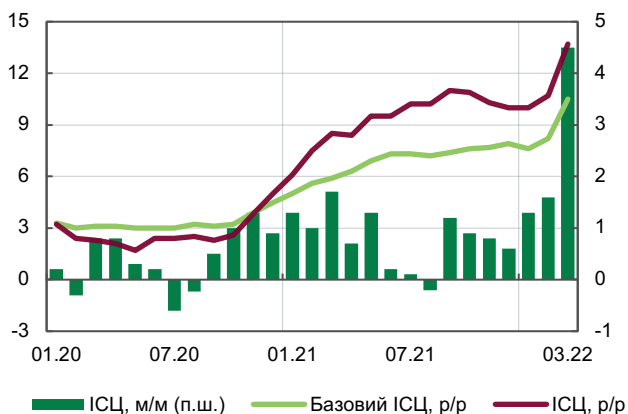
Швидшими темпами дорожчало пальне (на 30.0% р/р). Це насамперед пояснюється стрімким подорожчанням нафти у світі, руйнуванням об'єктів паливної інфраструктури російськими загарбниками та проблемами з постачанням пального. Водночас зниження податку на додану вартість та скасування акцизу на пальне в другій половині березня стримувало зростання цін.

Промислова інфляція

У період дії воєнного стану, а також протягом трьох місяців після його завершення органи державної статистики призупиняють оприлюднення індексу цін виробників.

У березні 2022 року споживча інфляція в річному вимірі пришвидшилася до 13.7%. Зростання інфляції зумовлювалося порушенням ланцюгів постачання, нерівномірним попитом, збільшенням витрат бізнесу та фізичним знищенням активів підприємств через повномасштабний напад росії на Україну. Пришвидшилося також зростання і базової інфляції (до 10.5% р/р).

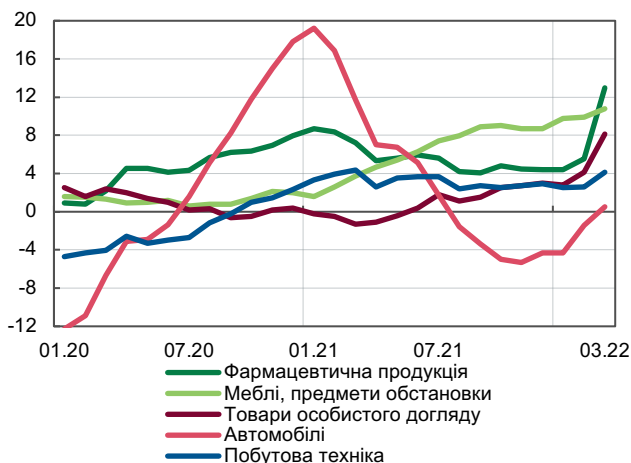
Графік 1. Індекси споживчих цін, %

Джерело: ДССУ.

Темпи зростання цін на непродовольчі товари також пришвидшилися, але в річному вимірі залишилися порівняно невисокими з огляду на фіксований курс гривні та переорієнтацію попиту громадян на першочергові товари.

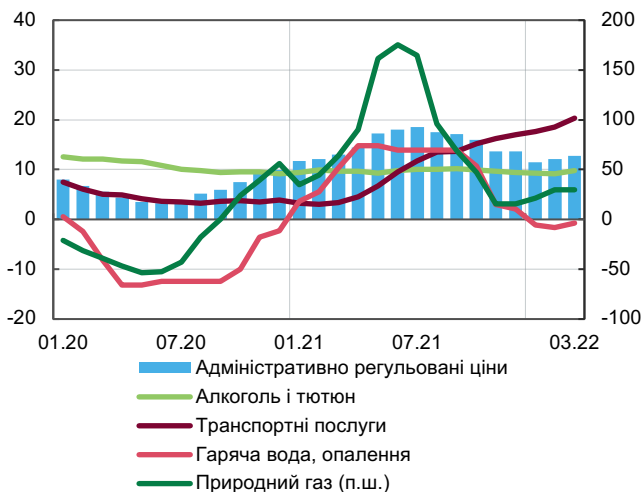
Графік 3. Ціни на окремі непродовольчі товари, % р/р

Джерело: ДССУ.

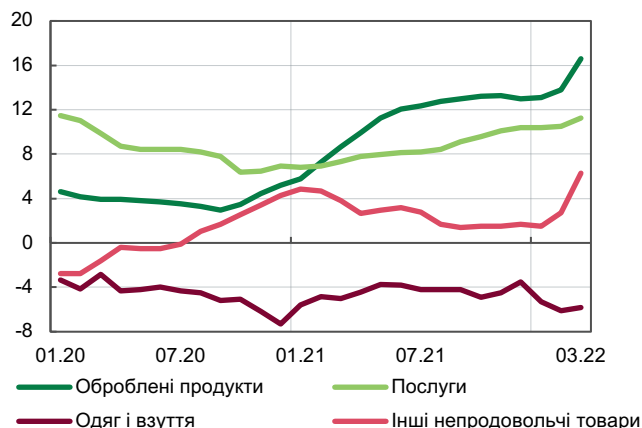
Темпи зростання адміністративно регульованих цін пришвидшилися на тлі підвищення виробничих витрат, зокрема на пальне. Водночас стримувало інфляцію збереження тарифів на більшість ЖКП зафіксованими

Графік 5. Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р

Джерело: ДССУ.

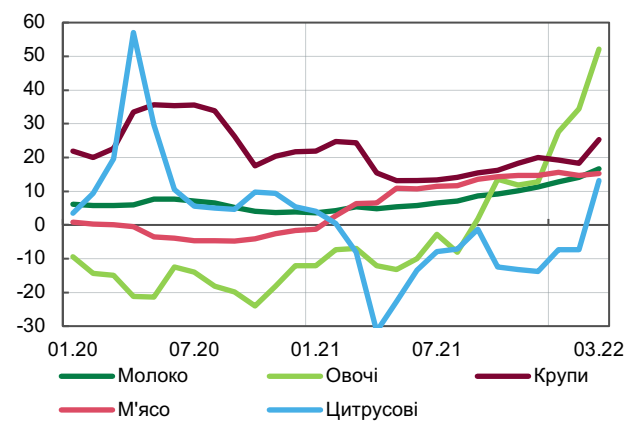
Графік 2. Основні компоненти базового ІЦЦ, % р/р

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Продукти харчування стрімко дорожчали внаслідок обмеженої пропозиції, порушення ланцюгів постачання, подорожчання енергоносіїв, захоплення частини територій, блокування морських шляхів та збільшення виробничих витрат бізнесу.

Графік 4. Ціни на окремі сири продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Швидшими темпами дорожчало пальне внаслідок стрімкого подорожчання нафти, руйнування об'єктів паливної інфраструктури та проблем із постачанням пального. Водночас зниження податків на пальне стримувало зростання цін.

Графік 6. Індекси цін на пальне, % р/р

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream, розрахунки НБУ.

Таблиця 1. Зміна цінових індексів ІСЦ

	Частка в ІСЦ для 2022 року, %	% р/р			Березень 2022 року, % м/м		
		2020 рік	2021 рік	01	2022 рік 02	03	
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
Індекс споживчих цін	100.0	5.0	10.0	10.0	10.7	13.7	4.5
Базова інфляція	56.4	4.5	7.9	7.6	8.2	10.5	3.8
Небазова інфляція*	43.6	5.9	13.5	13.4	13.8	17.6	5.2
сирі продукти	20.9	4.1	11.8	13.6	13.6	20.7	8.9
адміністративно регульовані тарифи та ціни	20.0	9.9	13.6	11.5	12.2	12.7	1.2
пальне	2.8	-10.5	26.5	26.8	27.5	30.0	7.7
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)							
Продукти харчування та безалкогольні напої	43.6	4.9	12.7	14.0	14.3	18.9	6.3
Алкогольні напої, тютюнові вироби	8.2	9.2	9.4	9.3	9.2	9.8	1.3
Одяг і взуття	5.0	-7.3	-3.6	-5.7	-5.9	-5.7	13.0
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	8.4	13.6	9.8	0.2	6.4	6.4	0.2
послуги з управління багатоквартирними будинками	0.3	2.7	6.7	7.3	7.4	7.4	0.1
водопостачання	0.2	18.5	11.8	12.9	12.8	12.8	0.0
гаряча вода	0.3	-1.5	3.0	2.1	2.1	2.1	0.0
природний газ	2.3	56.3	15.5	21.1	29.6	29.6	0.0
центральне опалення	1.4	-2.4	1.7	-1.7	-2.2	-1.1	0.0
електроенергія	1.6	0.0	26.5	-7.4	-7.4	-7.4	0.0
Транспорт	9.3	2.7	11.1	11.4	13.7	16.4	4.2
Зв'язок	3.0	4.1	7.5	7.5	7.6	8.5	0.8
Освіта	1.4	13.9	17.0	17.4	17.0	16.6	0.0

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ у результаті застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

Список скорочень:

ІСЦ	індекс споживчих цін	м/м	у місячному вимірі
ДССУ	Державна служба статистики	р/р	у річному вимірі
НБУ	Національний банк України	п. ш.	права шкала